

IN DE VOETSPOREN VAN MIJN VADER

Over de toppen van de Wildstrubel

Niets lijkt zo onveranderlijk als een bergmassief. Ruim anderhalve eeuw geleden keken de eerste Engelse alpinisten tegen dezelfde bergen aan als wij nu en over nog eens 150 jaar staan ze er nog zo bij. Zo voelt dat althans als je ze beklimt en erover uitkijkt. Maar is dat wel zo? Marnix Viëtor beklimt met zijn twee zonen de Wildstrubel precies volgens de route die hij bijna vijftig jaar eerder volgde met zijn ouders. Hij stuit op onverwachte verschillen.

TEKST MARNIX VIËTOR
FOTO'S DOMINICK VIËTOR

← Adelboden, een groene vakantiebestemming aan de voet van het Wildstrubelmassief.

↓ Ansichtkaart van Berghaus Bärtschi en de nog fors vergletsjerde Wildstrubel in het vakantiedagboek van mijn vader uit 1970.

In een doos op zolder bewaar ik de oude vakantiedagboeken van mijn vader. Op familiedagen komen ze af en toe naar beneden, bladeren we er door en halen herinneringen op. De laatste keer werd ik getroffen door het verslag van de tocht die wij in 1970 maakten over de Wildstrubel. Als zestienjarige klom ik met mijn broer, zus en ouders onder leiding van een gids de bekende drieduizender op. Ik besluit de tocht met mijn zonen, ervaren klimmers, over te doen. Silvan, Dominick en ik kiezen voor de trein. We reizen snel en comfortabel per ICE naar Bazel. Daar hebben we meteen

aansluiting op de intercity naar Frutigen, waarin we een eerste glimp opvangen van de Berner bergen. Na een bochtig ritje met de postbus stappen we – zo'n negen uur na vertrek uit Nederland – uit in Adelboden, in hartje Berner Oberland! Terwijl Silvan en Dominick zich onderdompelen in de *infinity pool* van het Cambrian Hotel, waar het lijkt alsof het warme water verdwijnt in het groene alpenlandschap, loop ik me warm op de Aeugi-Lowa-Weg naar de top van de Ammertespitz. "Niet moeilijk, wel spannend", zegt mijn wandelgidsje. Via smalle

zigzags, brede trappen en af en toe een ijzeren ketting klim ik naar de afgeronde top van de berg. Van ruim 2600 meter kijk ik recht op de beroemde Frühstücksplatz van de Wildstrubel en zie ik de route die we vanaf de Engstligenalp zullen beklimmen. Even een reep en een slok water en dan daal ik snel af naar Adelboden voor een afspraak met Mike Zurbrügg van de Alpin Schule Adelboden.

"Hochtouren zoals de Wildstrubel zijn vast onderdeel van ons programma", vertelt Mike. Ik leg hem uit dat we de berg willen beklimmen langs de route die ik met mijn familie in 1970 onder leiding van Christian Schmid heb gevolgd. "Wist je dat Christian een zoon heeft die ook berggids is?" Zijn opmerking verrast me. Mike vertelt dat in de jaren zeventig de Adelbodner gidsen elke zomer zo'n twintig gasten per dag de Wildstrubel op namen. "Nu gaan er met de Alpin Schule in een zomerseizoen maximaal twintig gasten omhoog. Dat komt doordat de route van de Engstligenalp te lijden heeft van het smelten van de gletsjer en er dus kans op steenslag is. Vanuit de Lämmerenhütte aan de Walliser kant van de berg is het drukker, daar is de gletsjer beter begaanbaar. Maar tot halverwege juli kunnen jullie de berg veilig vanaf de Engstligenalp beklimmen", stelt Mike mij gerust.

↓ Eerst een drankje, daarna een praatje op het terras van berghotel Engstligenalp.

Met de gps?

"Half zes worden we bij Herr Schmid verwacht, dan gaan we met de baan naar de Engstligenalp. 's Avonds slapen we in het Matrazenlager van Berghaus Bärtschi. We hebben zowat geen oog dichtgedaan", schrijft mijn vader op de 21ste dag van onze vakantie in 1970. Bärtschi wordt dit jaar gerenoveerd, het aanpalende hotel Engstligenalp blijkt een prima alternatief. De volgende ochtend krullen onze ademwolkjes in de kille ochtendmist. We zijn moederziel alleen en het is hartstikke donker. Mijn nieuwe hoofdlamp, een cadeautje van mijn zonen, doet zijn best de rafijne mistdruppeltjes te doorboren. Ver komt de krachtige lichtbundel helaas niet. Dat wordt dus zoeken naar het paadje dat ons toegang moet geven tot de noordelijke flank van de Wildstrubel. Ik grijp bijna automatisch naar mijn gps, maar Silvan en Dominick willen daar niets van weten. Ze vertrouwen liever op de kaart en hun richtinggevoel. Ook zonder gps vinden we in het nog donkere en nevelige landschap het spoor omhoog

Frühstücksplatz

De nevel ligt als opgebolde watten in de brede kom van de Engstligenalp en stulpt als trage waterval over de rand van de alp richting Adelboden. De dag breekt aan. Nog even en we naderen de Frühstücksplatz, de plek waar de Adelbodner gidsen met hun gasten een (tweede) ontbijtje nuttigen. In tegenstelling tot de beklimming van 1970, gunnen we ons nu geen ontbijt, zelfs geen rustpauze. Dominicks mobiel kondigt slecht weer aan. We moeten door. Zullen we de top van de Wildstrubel wel halen? De situatie van de Strubelgletsjer is in een halve eeuw drastisch veranderd. Waar mijn vader schrijft "na de Frühstücksplatz volgt een passage waar we met handen en voeten over 't ijs heen moeten, gelukkig zijn er goede voettreden aanwezig", vinden wij slechts brokkelige rotsen met een paar, voor mij, best lastige klimpassen naar de sneeuw onder het Strubeljoch. "Schmid legt er nog een schepje bovenop", schrijft hij verder. "Zwoegend als paarden lopen we het laatste kwartier naar de rotstop waar we door onze gids ge-"gratულიert" worden."

→ De bus brengt je snel en comfortabel van Adelboden naar het dalstation van de baan naar de Engstligenalp.

→ De avond voor onze beklimming bestuderen we de route door de noordelijke flank van de Wildstrubel.

Mijn zonen en ik gaan de prestatie van 1970 net niet evenaren. Wij moeten de hoofdtop, hoe jammer ook, laten voor wat hij is want er schuiven grijze wolken over het Wildstrubelmassief. Ik voel onweer in de lucht. Vlak voor de Mittelgipfel verwisselen we kanton Bern voor Wallis aan de zuidkant van de berg. Eerst is het steil, later gaat het over de nog goed ingesneeuwde gletsjer gemakkelijk naar beneden. Het rommelt achter de toppen van de Wildstrubel. Dan begint het opeens keihard te hagelen. Hagelstenen als golfballen bekogelen ons en ketsen af op jas en rugzak. Au! Voor ons verandert het pad in een wit slingerend lint door een onherbergzaam landschap. In de stromende regen bereiken we rond half vier de Lämmerenhütte.

Ijsvrije Wildstrubel

's Avonds zet huttenwaard en berggids Christian Wäfler de fles genepi op tafel. "Afgelopen van mijn Franse collega's", zegt hij met een grijns. "Deze week stond ik voor de 750ste keer op de top van de Wildstrubel. Lusten jullie een glaasje?" Ik vertel hem over het doel van onze tocht, maar Christian onderbreekt me. "Peter Schmid overnacht hier morgenavond met een klant, misschien heeft hij wel even tijd voor jullie." Wäfler runt de Lämmerenhütte sinds 1990. "Toen hadden we alpinisten op de hut, nu wandelaars en families met kinderen. Ook in 2050 moet onze hut een hut blijven", zegt Wäfler stellig. "Een hut die zelfvoorzienend is en waar gasten met een goed geweten vakantie kunnen houden." Wäfler: "Als ik over de gletsjers loop, fanta-

“Het doet veel pijn als je de gletsjers ziet verdwijnen, ze zijn een deel van onze identiteit”

seer ik hoe onze bergen er over pakweg dertig jaar uit zullen zien. Ik zie dan een compleet ijsvrije Wildstrubel voor me. Mijn huisberg wordt een wandeldrieduizender. Omdat het terrein aan deze kant van de berg vrij vlak is, kun je daar over dertig jaar door gruis en rotsen gemakkelijk omhoog. De route vanaf de Engstligenalp zal dan alleen nog in het voorjaar met toerski's worden gedaan. 's Zomers is het er, als het ijs weg is, te gevaarlijk.”

Wit dorpskerkje

De volgende ochtend lunchen we zo'n 600 meter lager in restaurant Sunnbüel met Doris Kallen, een hippe jonge vrouw, husky aan haar zijde. Doris werkt bij het Tourist Center Kandersteg en raadt ons de *Käseschnitte* aan, een typisch Zwitsers gerecht dat heet wordt opgediend en geserveerd met zilveruitjes en augurken. Die moeten we echt proberen van Doris. Superlekker, maar we voelen ons door de overvloedige bergkaas gelijk een kilootje of wat zwaarder... Nog een etage lager, in Kandersteg zelf, vertelt Doris ons gepassioneerd het verhaal van haar geboortedorp. Dan wijst ze ons het bankje voor het opvallend witte dorpskerkje. “Daar zaten in de begintijd van het alpinisme onze berggidsen te wachten op Engelse clientèle. In 1860 beklom de schrijver Leslie Stephen uit Londen als eerste de Blüemlisalp met de beroemde gids Melchior Anderegg. Engelsen waren toen onze belangrijkste gasten. Nu, ruim anderhalve eeuw later, heten we alpinisten nog steeds van harte welkom. We sluiten onze ogen niet voor nieuwe sporten als trailrunning, paragliden en mountainbiken, maar houden het hier graag kleinschalig. Ieder die ons en onze natuur respecteert is van harte welkom”, zegt Doris met een knipoog naar mijn zonen.

↑ Over de goed ingesneeuwde Wildstrubelgletsjer dalen we af naar de Lämmerenhütte.

Kartonnen doos

Voor ik de trein pak naar Nederland doe ik een laatste poging Peter Schmid te ontmoeten. Misschien is hij na zijn overnachting in de Lämmerenhütte wel een nachtje thuis, gok ik. Ik bel hem en een paar uur later al zit ik met Peter in zijn ruime chalet aan de Radler. Zijn vrouw Elisabeth komt met een kartonnen doos vol foto's aan zeten. Zou er een foto van onze beklimming uit 1970 bij zitten? “Van het gidsen alleen kon mijn vader zijn gezin niet onderhouden. Daarom werkte hij ook in de bouw. Als gids was hij altijd erg in zijn gasten geïnteresseerd, hij voelde aan wat ze op de berg nodig hadden. Zo heeft hij een vast cliënteel op weten te bouwen. Die vertrouwden mijn vader volledig”, vertelt Peter. Met internet en gps verandert dat. Peter: “Ja, dat is de realiteit. Gasten van nu zijn mondiger, maar aan intuïtie en speurzinnigheid ontbreekt het hen nogal eens. De veranderingen die mijn vader als berggids heeft meegemaakt, zijn niet te vergelijken met wat ik nu tegen-

kom. De permafrost ontdooit, de bergen verliezen hun witte mantel. De gevolgen hebben jullie bij de beklimming van de Wildstrubel aan den lijve ervaren. Het doet veel pijn als je de gletsjers ziet verdwijnen, ze zijn een deel van onze identiteit.” “Professioneel betekent het voor mij: veilige routes zoeken, soms met gasten vóór de top omkeren, alternatieven aanbieden en op verzoek van de toeristenbureaus meehelpen met het plaatsen van zekeringsstangen. Want je wilt bekende routes zoals de Blüemlisalp zo lang mogelijk kunnen blijven aanbieden.” De Radler is op, het bakje nootjes leeg. Peter heeft over een uurtje een afspraak met nieuwe klanten. Uit de doos komt helaas geen foto tevoorschijn van onze beklimming van 1970. Het afscheid van Peter en Elisabeth ontmoet me. Wie weet maken Silvan, Dominick en hun zonen met Peter ooit wel een mooie beklimming ‘in het voetspoor van zijn vader’. Dan is de cirkel rond. ■

↑ Op naar de top, vader en 'berggids' Silvan aan de voet van het Wildstrubelgletsjer.

BERGWIJZER

Het Wildstrubelmassief ligt in het westelijk Berner Oberland (Zwitserland) en vormt de afsluiting van het Entschligetal. Achter in het dal ligt Adelboden op een zonnig terras op 1400 meter, een kleinschalige rustige (familie)bestemming zonder doorgaand verkeer. Boven Adelboden ligt de beschermde Engstligenalp aan de voet van het Wildstrubelmassief.

BESTE PERIODE

Wildstrubel via de steile noordflank vanaf de Engstligenalp: juni tot half juli. Daarna gevaarlijk vanwege kans op steenslag. Vanaf de Lämmerenhütte (zuidkant) is de beklimming over de gletsjer mogelijk van juni tot in september. De Ammertespitz is via de steile, gezekerde Aeugi-Lowa-Weg te beklimmen van juni tot september. De beklimming (en afdaling) van de Ammertespitz vanaf de Engstligenalp is meestal tot in oktober mogelijk.

VERVOER

Met de voordeelpas van Swiss Travel System reis je voordelig overal door Zwitserland, inclusief bussen en kortingen op kabelbanen: www.MySwitzerland.com/treinreizen Voor beklimming van de Wildstrubel: www.engstligenalp.ch. Voor de Ammertespitz (Aeugi-Lowa-Weg): gondelbaan Silerenbühl. Vandaar over de Blumenweg naar de Hahnenmoospas: www.adelboden-silleren.ch

SLAPEN

- Hotel The Cambrian, Zwitserse kwaliteit gecombineerd met Britse stijl, www.thecambrianadelboden.com
- Hotel Kreuz, eenvoudig, rustig, www.kreuz-adelboden.ch

- Camping Bergblick, www.bergblick-adelboden.ch
- Berghotel Engstligenalp, www.engstligenalp.ch/de/s/berghotelengstligenalp
- Berghotel Hahnenmoos, www.hahnenmoos.ch,
- Lämmerenhütte, www.laemmerenhuetten.ch

BERGGIDSEN

Alpin Schule (www.alpinschule-adelboden.ch) of Peter Schmid (www.schmid-mountaineering.ch).

BERGREDDING

1414 of alarmnummer 112

Beschreven drie daagse tocht

- **Dag 1 Berghotel Hahnenmoos (1950 m) - Ammertespitz (2613 m), Engstligenalp (1964 m)** Duur & hoogteverschil: Ruim 5 uur, ruim ↑ 660 m, ↓ 650 m. Omhoog via de Aeugi Weg (kettingen en trappen, niet bij sneeuw). Hier is geen alpinistische kennis voor nodig, wel tredzekerheid, ervaring en een goede bergguitrusting (T4). De afdaling van de Ammertespitz via de Ammertepass naar Berghotel Engstligenalp is eenvoudig (T2).
- **Dag 2 Berghotel Engstligenalp (1937 m) – Wildstrubel Mittelgipfel (3243 m) – Lämmerenhütte (2502 m).** Duur & hoogteverschil: 8 à 10 uur, ruim ↑ 1300 m, ↓ 700 m. Bij goede sneeuwcondities een eenvoudige Hochtour; dat geldt ook voor de route aan de zuidkant (Wallis) over de Wildstrubelgletsjer naar/ van de Lämmerenhütte. Afsmelting maakt de overgang van gletsjer naar pad en v.v. wat lastig.
- **Dag 3 Lämmerenhütte (2502 m) – Daubensee - Berghotel Schwarenbach (2061 m) – restaurant Sunnbüel (1936 m) - Kandersteg (1178 m).** Duur & hoogteverschil: 5½ uur, ruim ↓ 1300 meter. Van de Lämmerenhütte een simpel

pad langs de Daubensee met evt. culinaire tussenstops in Schwarenbach en Sunnbüel. Deels afdalen over de Gemmipass. De kabelbaan van Sunnbüel naar Kandersteg bespaart 1½ uur (750 m) dalen.

ONZE TIPS

- Voordeelpas Adelboden – Frutigen – Kandersteg (www.adelboden-silleren.ch/de/s/wanderpass).
- Engstligenalp – prachtig natuurgebied. O.a. Globi Familienangebot, via ferrata Chäliligang, kaasmakerij en indrukwekkende watervallen (www.Engstligenalp.ch).
- Cholerenschlucht – ruige kloof met watervallen, watermolens en uitgesleten rotsen (www.adelboden.ch/de/s/cholerenschlucht).

KAART

Wanderkarte Adelboden, Adelboden Tourismus, 1:25.000. Met informatie over kabelbanen, logies, wandelroutes.

LEESTIPS

- *Rother Wanderführer Berner Oberland West*, Daniel Anker, Bergverlag Rother, ISBN 9783763342822
- *Felsig, karg und hoffnungsgrün – Eine Kindheit in Adelboden*, Hildi Hari-Wäfler, Verlag: Neufeld, ISBN 9783937896861
- *Wildhorn / Wildstrubel / Blüemlisalp – Vom Sanetsch zum Petersgrat*, Ueli Mosimann, SAC Verlag, ISBN 9783859023208

MEER WETEN?

- www.adelboden.ch
- www.MySwitzerland.com – Alles over Zwitserland en boekingen. Ook telefonisch: 00800 10020030